NATUR VÅRDS VERKET
SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

BESLUT
2003-12-18 Dnr 301-4319-03 Nf

Naturresursavdelningen
Enheten för viltförvaltning
Klas Allander

Enligt sändlista *(bilaga 1)*

Beslut om skyddsjakt på lodjur vintern 2003/2004

Beslut 1

Naturvårdsverket beslutar, med stöd av 7 § jaktlagen (1987:259) samt 9b, 23 a, 24 och 33 §§ jaktförordningen (1987:905) samt med beaktande av skyddsreglerna i artikel 12 i habitatdirektivet (92/43/EEG) och undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 i samma direktiv, följande föreskrifter för skyddsjakt på 33 lodjur inom renskötselområdet.

Naturvårdsverket beslutar vidare att nedan angivna villkor gäller för skyddsjakten. Efterlevnaden av dessa villkor är nödvändiga för att jakt enligt Naturvårdsverkets beslut skall kunna bedrivas. Beslutet gäller därför endast om villkoren efterlevs. Jakt som bedrivs mot givna villkor sker således utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen. Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 respektive 44 § jaktlagen.

Naturvårdsverket medger med stöd av 16 § jaktförordningen, att hund som förföljer vilt får användas vid skyddsjakt efter lodjur under den tid skyddsjakt med vapen är tillåten dock längst t.o.m. den 31 mars 2004.

Beslut 2

Från Svenska Jägareförbundet och Lantbrukarnas Riksförbund 2003-11-20 (dnr 301-4319-03 *till*) och Rovdjursförvaltningen Dalarnas Södra Skötselområde 2003-12-03 (dnr 301-4319-03 *till*) har inkommit ansökan om tillstånd till avlysningsjakt efter lodjur 2003/2004. Naturvårdverket beslutar avslå dessa ansökningar då skyddsjakt på lodjur enligt ovan genomförs på verkets eget initiativ varvid det behov av beskattning av lostammen som förbunden och Dalarnas Södra Skötselområde påtalat får anses som uppfyllt i lämplig omfattning.

Detta beslut får överklagas särskilt; se bilaga 4.

Villkor för bedrivande av skyddsjakt på lodjur vintern 2003/2004

Naturvårdsverket vill erinra om bestämmelserna i 9 § *jaktförordningen* gällande inskränkningar i jakttiden, 17 § andra stycket samma förordning gällande kravet på eftersökshund och 16 § *Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om jakt och statens vilt* (NFS 2002:18) avseende godkända kulgevär.

Var, när och hur många djur får fällas?

Jakt på ***totalt 33 lodjur*** tillåts inom renskötselområdet.

Dalarnas län
Delområde 3: den del av länet som ligger norr och öster om länsvägarna 1059, 1058, 1061 och riksväg 70 *(dvs. området norr och öster om vägarna mellan norska gränsen (Grövelsjön)-Idre-Särna och länsgränsen (vägen mot Lillhärdal)),*
Antal: högst 1 djur.
Fällfångst tillåten: 10 januari - 30 april 2004.
Jakt med vapen tillåten: 17 februari - 31 mars 2004.

Jämtlands län
Område: hela länet
Antal: högst 20 djur.
Fällfångst tillåten: 10 januari - 30 april 2004.
Jakt med vapen tillåten: 17 februari - 31 mars 2004.

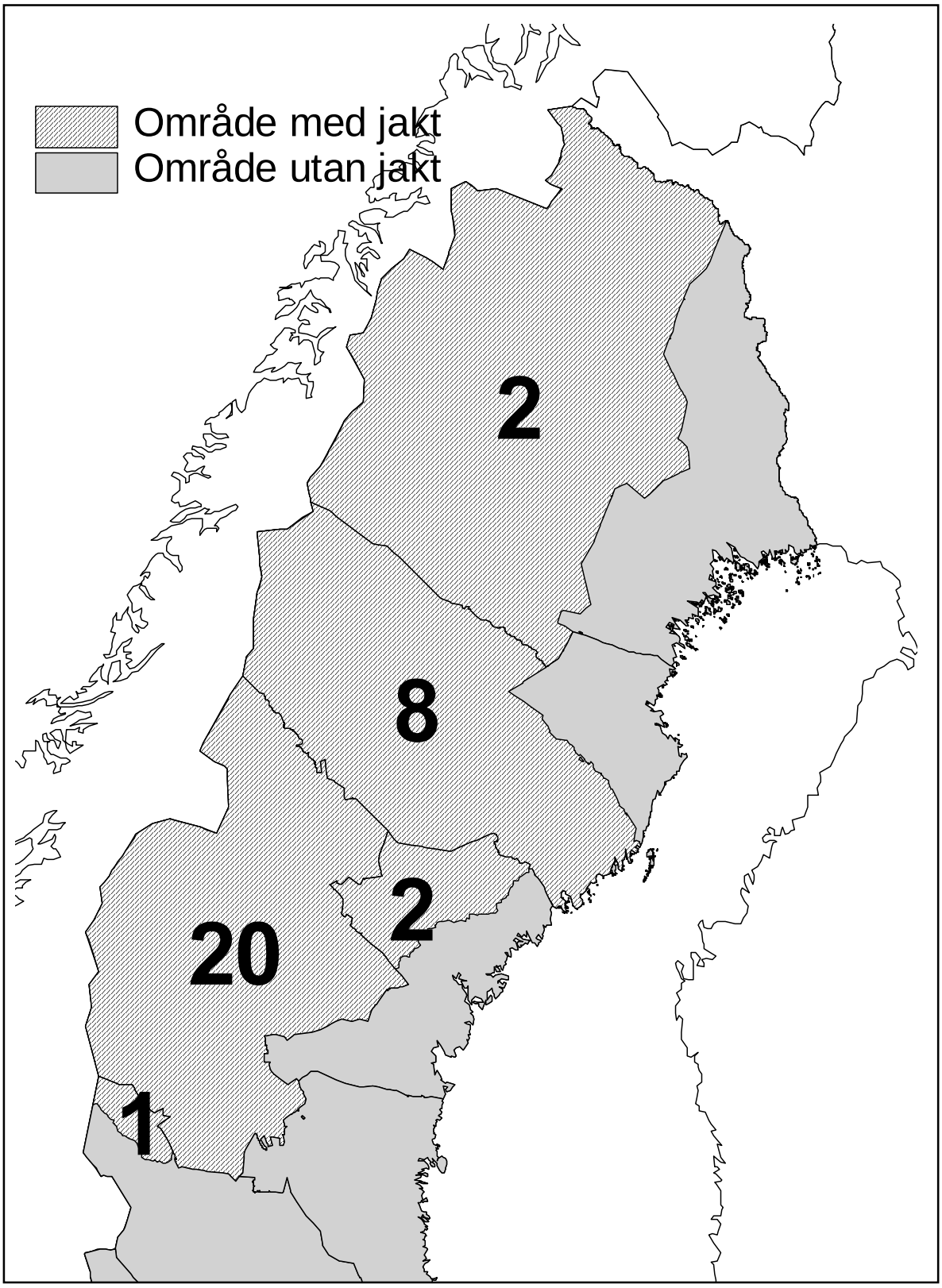
Västernorrlands län
Delområde 2: den del av länet som ligger väster järnvägen (stambanan) från länsgränsen mot Västerbotten-Trehörningsjö-Mellansel-Långsele till länsgränsen mot Jämtlands och Västerbottens län.
Antal: högst 2 djur.
Fällfångst tillåten: 10 januari - 30 april 2004.
Jakt med vapen tillåten: 17 februari - 31 mars 2004.

Västerbottens län
Område: hela länet undantaget kommunerna Skellefteå, Robertsfors och Norsjö.
Antal: högst 8 djur.
Fällfångst tillåten: 10 januari - 30 april 2004.
Jakt med vapen tillåten: 17 februari - 31 mars 2004.

Norrbottens län
Område: den del av länet som ligger väster om lappmarksgränsen.
Antal: högst 2 djur.
Fällfångst tillåten: 10 januari - 30 april 2004.
Jakt med vapen tillåten: 17 februari - 31 mars 2004.

Avlysning

Skyddsjakten skall avlysas då det totala antalet lodjur fällts eller påskjutits inom ett län eller del av län.

Figur 1. Naturvårdsverket meddelar tillstånd till skyddsjakt på totalt 33 lodjur för jaktåret 2003/2004 inom renskötselområdet.

BLEKHOLMSTERASSEN 36
SE-106 48 STOCKHOLM
PHONE +46-8-698 10 00
FAX +46-8-20 29 25

Jaktansvar och vem får jaga

Med stöd av 7 § andra stycket *jaktlagen* beslutar Naturvårdsverket att skyddsjakten i tillämpliga delar vad avser bl.a. ansvar, säkerhet och utövning skall genomföras i enlighet med vad som gäller vid älgjakt. Skyddsjakten skall utövas av jakträttshavare. Endast jaktgäster som är folkbokförda i länet får tillåtas deltaga i skyddsjakt på lodjur. Om skyddsjakten i ett område samordnas över en länsgräns får även folkbokförda i angränsande län deltaga i skyddsjakten. Skyddsjakt på lodjur med stöd av detta beslut får emellertid inte upplåtas.

Av vad som sagts ovan följer att bestämmelserna i 20 § *Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om administration av jakt på älg, kronhjort och stora rovdjur m.m.* (NFS.2002:19) är tillämpliga. Således skall en ansvarig jaktledare vara utsedd vid varje jakttillfälle. Ansvarig jaktledare skall hålla sig informerad om hur många lodjur som återstår av tilldelningen i länet alternativt området. Jaktledaransvaret innefattar såväl skyddsjakt med vapen som den med fångstredskap

Besiktning av fällt lodjur m.m.

Skytten skall uppvisa fällt lodjur för länsstyrelsens besiktningsman inom ett dygn. Använd fälla skall alltid kontrolleras. Om besiktningsman önskar skall skottplats/fallplats omgående uppvisas.

Besiktningsmannen skall fotografera tassarna på fällfångade lodjur för att en enhetlig bedömning av skador skall kunna göras (ISO 10990-5, Annex B).

Besiktningsman fyller i blankett "Besiktning av fällt lodjur" (*bilaga 2*) och tar ett ”eget” referensprov (hudprov med hår, ca 1x3 cm) samt ombesörjer att de ”egna proverna” sänds till *Statens Veterinärmedicinska Anstalt*[1], SVA, efter det att jakten är avlyst. Genom besiktningsmannens försorg insändes flådd kropp inklusive kraniet till SVA som FÖRETAGSPAKET 16.00 inom 48 timmar. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb skall dessutom insändas. Flådd lodjurskropp skall om möjligt inte frysas och inte heller tas ur. Beträffande SVA:s vidare hantering av insänt material hänvisas till *bilaga 5*.

SVA står för fraktkostnaden. Om ersättning för frakten önskas skall kopia på fraktkvittot bifogas ansökan.

Hantering av fällt lodjur

Lodjur är statens vilt enligt 33 § jaktförordningen. Med stöd av 38 § jaktförordningen och 42 § Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) beslutar Naturvårdsverket att följande skall gälla beträffande lodjur fällda eller fångade med stöd av detta tillstånd.

[1] Statens Veterinärmedicinska Anstalt, Obduktionssalen, Viltavdelningen, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala

Märkning

Lodjursskinnet skall märkas vid polismyndighet med s.k. transponder (microchips) i län där lodjursjakt tillåts, som bevis på att lodjuret fällts lagligt, varvid bifogad blankett ”Märkning av fällt lodjur” *(bilaga 3)* skall användas. Sådan märkning skall ske snarast dock senast inom *sex månader*. Ansvarig för att märkning sker är skytten. Märkning utförs av berörd polismyndighet[2], som antecknar varje lodjurs microchipsnummer tillsammans med skyttens namn, personnummer och adress, samt var och när djuret fällts. Kopia av dessa anteckningar skall omgående sändas till Naturvårdsverket[3].

Blanketter

Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i ” Registrering och besiktning av fällt lodjur” *(bilaga 2)*. Kopia/dublett av denna blankett skall bifogas proverna till SVA (se ovan). Vid märkning med transponder (microchips) skall blanketten ”Märkning av fällt lodjur” *(bilaga 3)* ifyllas.

Jakträttshavarens rätt till delar av lodjuret

Naturvårdsverket beslutar att under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats samt att den flådda kroppen inklusive huvudet (skrotten) inskickats och att övriga villkor i detta beslut följs tillfaller skinnet av lodjuret berörd jakträttshavare.

När åldersbestämning av djuret gjorts av SVA genom analys av en hörntand kan skytten senare få kraniet tillbaka mot en avgift av 600:- + frakt. Kraniet kommer att ID-märkas.

Underlåter skytten att på begäran uppvisa skottplats/fallplats eller fälla eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att lämna ifrån sig kroppen inklusive huvudet tillfaller hela lodjuret staten eller om skrotten inte återfinns värdet av detsamma.

Annan information

Krav i övrig lagstiftning för hantering av lodjursskinn

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av lodjur, lodjursskinn eller andra delar av lodjur, är förbjuden enligt artikel 8.1 i Rådets förordning (EG) 338/97. Jordbruksverket kan medge undantag från förbudet, om det kan visas att exemplaret åtkommits lagligt. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverkets[4] intyg om undantag från förbudet inhämtas. Skytten kan då sälja eller byta skinnet. För export, import eller reexport krävs särskilt tillstånd från Jordbruksverket.

[2] Rikspolisstyrelsen utfärdar anvisningar hur märkning skall ske.

[3] Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm, telefon 08-698 10 00, fax 08-698 14 02

[4] Intyget är förenat med en avgift på 100 kronor som Jordbruksverket, 551 82 Jönköping, telefon 036-15 50 00, fax 036-15 50 05 efterdebiterar.

Länsstyrelsernas och andra myndigheters åtgärder i samband med jakten

- Länsstyrelsen utser besiktningsmän som besiktigar *samtliga* fällda lodjur. Områdes- och eventuell jourlista över besiktningsmännen tillhandahålls av länsstyrelsen.

  Besiktningsmannen fyller i blanketten "Registrering och besiktning av fällt lodjur" *(bilaga 2)* samt tillhandahåller skytten blanketten för rapportering, om märkning och eventuell försäljning. Besiktningsmannen skall fotografera tassarna på fällfångade lodjur, för att en enhetlig bedömning av skador, skall kunna göras (ISO 10990-5, Annex B). Besiktningsmannen överlämnar snarast blanketten " Registrering och besiktning av fällt lodjur ". Vid besiktningen tar besiktningsmannen ett referensprov (hudprov med hår, ca 1x3 cm) samt ombesörjer att referensprovet sänds till SVA efter det att jakten är avlyst. Genom besiktningsmannens försorg insändes också flådd kropp inklusive kraniet till SVA inom 48 timmar. Referensprov sändes aldrig tillsammans med djurkroppen till SVA.

- Länsstyrelsen meddelar att skyddsjakten är slut när kvoten är fylld inom länet eller i förekommande fall i ett delområde. Beslut om avlysning skall snarast delges berörda polismyndigheter, jakträttshavare, jaktvårdsföreningar, medier och övriga på lämpligt sätt.

- Länsstyrelserna överlämnar senast 2004-06-01 till Naturvårdsverket en skriftlig rapport över hur många djur som fällts eller anmälts påskjutna med stöd av detta tillstånd. Rapporten, som också utgör rapporteringsunderlag till EU i enlighet med habitatdirektivets artikel 16.2, skall innehålla uppgifter om djurets kön, skyttens namn, adress och telefonnummer samt tidpunkt (datum och klockslag), plats (fastighet, kommun, koordinater i rikets nät) och hur respektive lodjur fällts (jaktmetod). Av rapporten skall även framgå vilka erfarenheter som vunnits i samband med jakten. Ifylld blankett " Registrering och besiktning av fällt lodjur " *(bilaga 2)* skall bifogas denna rapportering.

- Länsstyrelserna bör ha telefonsvarare med aktuell information om hur många djur som skjutits och vad som återstår av tilldelningen.

- Naturvårdsverket önskar dessutom att länsstyrelserna rapporterar om lodjur fälls lagligt med stöd av tillstånd från länsstyrelse, olagligt, i självförsvar, för att undvika skadegörelse eller av annan anledning. Sådana uppgifter redovisas till Naturvårdsverket före den 1 november 2004 i samband med att länsstyrelserna inkommer med uppgifter som skall utgöra underlag för eventuell skyddsjakt på lodjur vintern 2004/2005.

- Polisen är mottagare av anmälningar av fällda lodjur och informerar skytten om dennes skyldigheter samt förmedlar omgående dessa uppgifter till länsstyrelsen och besiktningsmännen (se sidan 5 i detta beslut under rubriken *Anmälan av fällt lodjur*). Polisen ombesörjer vidare att märkning med transponder (microchips), kan utföras i län där lodjursjakt tillåts. Polisen[5] antecknar varje lodjurs microchipsnummer tillsammans med skyttens eller den nye ägarens namn, personnummer och adress, samt var och när djuret fällts. Kopia av blankett – *Märkning av fällt lodjur* sändes omgående till Naturvårdsverket[6].

[5] Rikspolisstyrelsen utfärdar anvisningar hur märkning skall ske.

Inkomna yttranden från länsstyrelserna

Länsstyrelserna i Västmanlands, Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens, Dalarnas och Örebro län har inkommit med yttranden.

Länsstyrelsen i Västmanlands län föreslår en tilldelning på 15 djur i enlighet med LRF:s och Svenska Jägareförbundets ansökan. Länsstyrelsen har tidigare år anfört en tilldelning på högst åtta djur.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län accepterar jakt omfattande 12 djur.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län föreslår en tilldelning på 7 djur utanför renskötselområdet och 2 djur inom renskötselområdet.

Länsstyrelsen i Västerbottens län föreslår bl a att tilldelningen i länet inte bör överstiga 15 lodjur. Vidare föreslås att kommunerna Skellefteå, Robertsfors och Norsjö undantas från skyddsjakt samt att jakttiden med vapen förlängs fram till den 30 april.

Dalarnas län finner att det finns anledning att sänka tilldelningen efter lodjur mot bakgrund av den nationella miniminivån är underskriden samt att EU-kommissionen följer Sveriges agerande.

Länsstyrelsen i Örebro föreslår att högst 10 lodjur bör få fällas i den del av länet som är norr om en linje som väster om Vintrosa utgörs av länsväg 204 och öster därom av E18.

Övriga ansökningar och skrivelser

Svenska Jägareförbundet och Lantbrukarnas riksförbund har ansökt om jakt på 148 lodjur – 37 inom och 111 utanför renskötselområdet. De föreslår också att jaktområdet jämfört med tidigare år skall utvidgas söderut i lodjurets spridningszon.

Svenska Rovdjursföreningen har i yttrande till Naturvårdsverket uppmanat verket att avslå Svenska Jägareförbundet och Lantbrukarnas riksförbunds ansökan om lodjursjakt.

Södra Skötselområdet i Dalarnas rovdjursförvaltning har ansökt om licensjakt på totalt 12 lodjur.

Riksföreningen Hänsynsfull Jakt avvisar all avlysningsjakt på lodjur för säsongen 2003/2004

Svenska Rovdjursföreningen i Gävleborgs län avvisar jakt på lodjur i länet.

Landsbygdens Vänner i Roslagen föreslår en licenstilldelning i Uppland på 8 djur samt att jakttiden i hela Sverige skall vara detsamma för fångst och skjutvapen, 1 december-31 mars 2004.

Haldor Paulsson, Stockholm, har ifrågasatt lodjursjakten.

---

[6] Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm, telefon 08-698 10 00, fax 08-698 14 02

Skyddsjakt som kan beviljas av länsstyrelse

Som ett led i länsstyrelsens ökade ansvar för genomförandet av rovdjurspolitiken har vissa länsstyrelser getts möjlighet att med stöd av 27 § jaktförordningen besluta om skyddsjakt på lodjur. Det gäller skyddsjakt på enskilda lodjur som orsakar allvarlig skada eller olägenheter. Elva länsstyrelser har fått den möjligheten från årsskiftet 2001/2002 (26 och 27 §§ NFS 2002:19).

Annan dödlighet

Under år 2003 har minst 29 lodjur dött av andra orsaker än skyddsjakt. Av de 29 har 21 dödats i trafiken.

Naturvårdsverkets överväganden

Förutsättningar för beviljande av skyddsjakt

Lodjur återfinns i bilaga 4 a till EG:s habitatdirektiv (92/43/EEG) bland arter som kräver noggrant skydd. För dessa arter skall staterna enligt artikel 12 förbjuda att avsiktligt fånga eller döda exemplar i naturen.

Lodjur är i svensk lagstiftning ett fredat vilt och får enligt 3 § jaktlagen endast jagas om det följer av jaktlagen eller föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av denna lag.

Enligt 7 § jaktlagen får beslutas om jakt om det på grund av ett viltbestånds storlek finns påtagliga risker för allvarliga skador av vilt. Enligt samma paragraf andra stycket skall vidare anges hur jakten får bedrivas och om den skall ske genom jakträttshavarens försorg, om han åtagit sig det, eller genom särskilt utsedda jägare. I beslutet skall bestämmas hur det skall förfaras med djur som dödats eller fångats vid jakten. De allmänna förutsättningarna för skyddsjakt framgår av 23 a och 9 b §§ jaktförordningen.

I 23 a § 1 st. jaktförordningen anges de allmänna förutsättningarna för skyddsjakt: Om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt meddelas

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse,
2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Bestämmelserna 1, 3 och 4 ovan motsvarar habitatdirektivets artikel 16. 1. a), b) och c) enligt vilken undantag från skyddsbestämmelserna i samma direktivs artikel 12 får medges.

Naturvårdsverket bedömer att undantagsbestämmelsen i 23 a § 1 stycket jaktförordningen punkt 3 är tillämplig med avseende på renskötselområdet då lodjuret orsakar allvarliga konflikter med rennäringen. En begränsad skyddsjakt i renskötselområdet bedöms som rimlig då den harmonierar med de nationella målen utan att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus i landet som helhet.

Mål för förvaltningen av lodjur

Riksdagen har antagit regeringens proposition Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Där sägs att miniminivån för lodjursstammen i Sverige skall vara 300 föryngringar per år. Målet skall vara att antalet lodjur i landet som helhet inte skall minska. Målet för lodjursstammens utbredning skall vara att arten skall finnas såväl inom som utanför renskötselområdet men att huvuddelen av stammen skall finnas utanför renskötselområdet.

Utbredning och inventeringar

Antal lodjur i Sverige har tidigare beräknats utifrån ofullständigt underlag, vilket även den forskargrupp poängterat som på Rovdjursutredningens uppdrag bl.a. rekommenderat vad som kan anses vara minsta livskraftiga populationsstorlekar. Gruppen konstaterar att det faktamaterial som då fanns var av varierande kvalitet och ofta otillräckligt. I delar av renskötselområdet har mer omfattande inventeringar genomförts sedan 1974. Fr o m. vintern 1995/1996 har länsstyrelserna tillsammans med representanter för samebyarna genomfört inventeringar i hela renskötselområdet. Utanför renskötselområdet har inventeringar genomfört i många län i Jägareförbundets regi. Sådana inventeringar har genomförts åren 1993-2001 i varierande omfattning. Fr o m 2002 ansvarar länsstyrelserna i hela landet för att rovdjursinventeringar genomförs.

Inventeringsverksamheten regleras i Viltskadeförordningen (2001:724) och i Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om inventering av stora rovdjur utanför samebyar (NFS 2002:14) respektive i samebyar (NFS 2002:15).

Inventeringresultatet för antalet loföryngringar i renskötselområdet redovisas i *tabell 1* och resultatet utanför renskötselområdet för vintern 2002/2003 visas i *tabell 2*.

Antalet säkerställda föryngringar av lodjur för hela landet är 231. Inventeringsresultatet visar att lodjurstammen ligger ca 20% under den av riksdagen fastställda miniminivån på 300 föryngringar.

Naturvårdsverket menar att det är av stor betydelse att lodjursstammens utveckling kan följas genom fortsatta inventeringsinsatser som bidrar till viktig kunskap om utbredning och numerär. Utanför renskötselområdet är jägarnas och andra naturintresserade människors ideella insatser i det arbetet viktiga och nödvändiga. För att de av riksdagen fastställda förvaltningsmålen för rovdjursstammarna skall kunna uppnås krävs såväl delaktighet, förtroende som acceptans hos jägare och befolkning i de berörda områdena. Nu när inventeringsresultat visar att antalet lodjursföryngringar ligger väsentligt under de uppställda målen är det än viktigare att inventeringar genomförs.

Tabell 1. Antalet funna föryngringar (familjegrupper) av lodjur i renskötselområdet 1996-2003 (Källa: Länsstyrelserna i BD, AC, Z, W och Y, 2003)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Norrbotten	44	46	35	37	23	34	39	32
Västerbotten	44	45	36	36	34	38	29	24
Jämtland	103	139	82	84	63	49	44	39
Västernorrland	11	17	11	11	8	7	2	4
Dalarna	2	3	3	5	5	3	3	1
Totalt	204	250	167	173	133	131	117	100

Tabell 2. . Antalet funna föryngringar (familjegrupper) av lodjur utanför renskötselområdet 2003 (Källa: Länsstyrelserna).

	2003
Västernorrland	15
Gävleborg	21
Dalarna	23
Värmland	38
Örebro	11
Västmanland	13
Västra Götaland (Dalsland)	0
Västra Götaland (övriga delar)	1
Halland	0
Östergötland	2
Södermanland	0
Uppsala	7
Totalt	131

Skador

Rennäringen
Det finns efter det att det nya ersättningssystemet infördes 1996 ingen dokumentation av de skador som rovdjuren åsamkar rennäringen, eftersom ersättning numera utbetalas utifrån rovdjursförekomst och inte utifrån funna rovdjursdödade renar. Det nya ersättningssystemet är tänkt att främja insatser inom näringen för att förebygga rovdjursskador. Ersättningen för rovdjursförekomst under åren 1997 till 2002 har ökat från 30 till 47,5 miljoner och varje lodjursföryngring ersätts år 2003 med 200 000 kronor.

Rovdjursskador på tamdjur utanför renskötselområdet
Reglerna för ersättning för skador på tamdjur orsakade av rovdjur ändrades den 1 juli 1995. Skador på tamdjur skall därefter så långt möjligt förebyggas.

Skadornas omfattning utanför renskötselområdet är i ett riksperspektiv förhållandevis måttliga och fördelar sig relativt jämnt över landet. Betydande belopp har utbetalats till djurägare för att förebygga skador av rovdjur. Under 2002 har Viltskadecenter redovisat att ersättningen för skador orsakade av lodjur uppgår till 201 tamdjur som dödats, skadats eller rapporterats saknat på grund av lodjur. Dessa djur har ersatts med 367 000 kronor.

Tidigare skyddsjakt på lodjur

Lodjuret fredades utanför renskötselområdet 1986 och i hela landet 1991. Fr.o.m. vintern 1994/95 har viss skyddsjakt tillåtits. Omfattningen framgår av *tabell 3.*

Skyddsjakt har varit tillåten med fällor under en stor del av vintersäsongen och med vapen under kortare period.

BLEKHOLMSTERASSEN 36
SE-106 48 STOCKHOLM
PHONE +46-8-698 10 00
FAX +46-8-20 29 25

Tabell 3. Antalet rapporterade fällda lodjur med stöd av skyddsjaktbeslut åren 1994/95-2002/2003 uppdelat på län och totalt samt den totala tilldelningens storlek (Källa: Naturvårdsverket).

	BD	AC	Z	Y	X	W	S	T	O	U	C	Totalt	Tilldelning
1994/95			4									4	6
1995/96		1	11									12	35
1996/97	5	13	62	3		5		1				89	147
1997/98	3	5	48	13	6	11		4				90	168
1998/99	4	8	31	15	7	14	9	4				92	168
1999/2000	1	19	55	15	13	26	19	11	2	4		165	183
2000/01	1	15	40	6	7	17	19	6	2	3	0	116	127
2001/02	0	16	35	5	8	13	12	4	2	4	1	100	114
2002/03	0	7	18	6	8	9	12	4	1	4	1	70	109
Totalt	14	84	304	63	49	95	71	34	7	15	2	738	1057

Av tabellen framgår att en stor andel av de givna tilldelningarna (kvoterna) har utnyttjats. I främst Norrbottens län har dock få lodjur rapporterats fällda. Säsongen 2002/2003 var tilldelningen utanför renskötselområdet 45 lodjur varav 44 fälldes.

Årets tilldelning

Följande ligger till grund för Naturvårdsverkets bedömning av tilldelningens storlek:

- fastställda mål av riksdagen
- tillgängligt aktuellt inventeringsunderlag
- kännedom om den skada som lodjuret åstadkommer på tamdjur, främst ren

Stammen som helhet ligger klart under den miniminivå som fastställts av riksdagen. Minskningen av lodjursstammen i renskötselområdet har inneburit att nuvarande nivå inom renskötselområdet ligger i linje med uppsatta nationella mål, varför skyddsjakten kommer att anpassas därefter och följaktligen minska. Lodjurstammen måste samtidigt ges ett mer stabilt fotfäste söder om Mälardalen/Vänern. I riksdagsbeslutet sägs att om antalet djur av en art sjunker under miniminivån bör skyddsjakt tillåtas endast i begränsad omfattning. Så länge en art befinner sig över miniminivån bör emellertid större hänsyn tas till motstående intressen.

Mot bakgrund av att inventeringsresultatet ligger klart under miniminivån, att stammen inte lyckats sprida sig söderut i önskvärd omfattning, att minskningen i renskötselområdet inte fått motsvarande ökning utanför samt att skadornas omfattning utanför renskötselområdet är relativt begränsade finner Naturvårdverket att skyddsjakt inte kan medges utanför renskötselområdet för jaktsäsongen 2003/2004.

Naturvårdsverket erinrar dock om att länsstyrelserna i elva län fortsatt har möjlighet att med stöd av 27 § jaktförordningen besluta om skyddsjakt på enskilda lodjur som orsakar allvarlig skada eller olägenheter (26 och 27 §§ NFS 2002:19).

Det bör nämnas att lodjursjakten utanför renskötselområdet vintrarna 1999/2000 och 2000/2001 varit föremål för skriftväxling med EU-kommissionen. I juli 2001 lämnade kommissionen ett motiverat yttrande om jakten vilket är sista steget innan ärendet överlämnas till EU-domstolen. Kommissionen menar att lodjursjakten strider mot artiklarna 12.1 och 16.2 i

habitatdirektivet (92/43/EEG). Regeringen har i upprepade svar till kommissionen den 21 september 2001, 20 juni 2002, 15 juli 2003 samt den 4 november 2003 försvarat Naturvårdverkets beslut om lodjursjakten. I den senaste skrivelsen slår regeringen fast att jakt efter lo även fortsättningsvis kommer att tillåtas endast om det är förenligt med det av Sveriges riksdag fastställda nationella målet.

Detta beslut skall gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Angående överklagande, se *bilaga 4*.

Detta beslut har fattats av direktören Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit, tf enhetschef Johan Bodegård avdelningsdirektörerna Jens Abrahamsson samt Klas Allander, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Klas Allander

Bilagor
Bilaga 1. Sändlista
Bilaga 2. Blankett ”Registrering och besiktning av fällt lodjur”
Bilaga 3. Blankett ”Märkning av fällt lodjur”
Bilaga 4. Hur man överklagar
Bilaga 5. SVA:s hantering av insänt material
Bilaga 6. Lathund för lodjursskyttar
Bilaga 7. Avvikande mening

BLEKHOLMSTERASSEN 36
SE-106 48 STOCKHOLM
PHONE +46-8-698 10 00
FAX +46-8-20 29 25

SÄNDLISTA

Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Polismyndigheterna i berörda län där jakt tillåts
Rikspolisstyrelsen
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Jordbruksverket
Svenska Jägareförbundet
Lantbrukarnas riksförbund
Rovdjursförvaltningen Dalarnas Södra Skötselområde

Kopia till

Miljödepartementet
Jordbruksdepartementet
Naturhistoriska riksmuseet
Sametinget
Svenska Samernas Riksförbund
Direktoratet for Naturforvaltning, Norge
Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland
Naturvårdsverkets rovdjursråd
ArtDatabanken
Henrik Andrén, Grimsö forskningsstation
Grimsö forskningsstation
Hans Ellegren, Uppsala universitet
Birgitta Åhman, SLU
Jägareförbundets jaktvårdsföreningar i berörda län
Jägarnas riksförbund
Naturskyddsföreningen
Svenska rovdjursföreningen
Världsnaturfonden

REGISTRERING OCH BESIKTNING AV FÄLLT LODJUR

Original till LÄNSSTYRELSEN
Kopia/dubblett överlämnas till skytten och sändes med flådd kropp och kraniet till SVA

DATUM

Datum då djuret fälldes/påsköts År Månad Dag	Klockslag Tim Min	Länsstyrelsens nr (ex 2003Y02)

SKYTT eller FÅNGST-MAN

Namn	Mobiltelefon	Telefon
Adress	e-postadress	
Postnr / Postadress		Faxnr

PLATS

Skott- eller fångstplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)	Koordinater Rikets nät
Fastighetsbeteckning	☐ Kartkopia bifogas
Jaktvårdskrets	Sameby
Län	Kommun

FÅNGST-METOD

☐ Värmländsk tunnelfälla ☐ Småländsk rävfälla ☐ Nyåkerfällan ☐ Öster-Malmafällan ☐ Lofälla m/Grimsö ☐ Annan fälla

JAKT-METOD

☐ Organiserad jakt ☐ Enmansjakt ☐ Jakt med hund ☐ Annat sätt

JAKT-LEDARE

Namn	Telefon

ANMÄLAN

Ange datum och klockslag då anmälan gjordes till polisen

KÖN OCH ÅLDER

☐ Hane ♂ ☐ Hona ♀ Ålder – uppskatta djurets ålder

VIKT

Totalvikt Flådd kropp - vikt ☐ angiven vikt är vägd ☐ angiven vikt är uppskattad

MÄRKT

☐ Tatuering - ange nr ☐ Öronmärke - ange nr ☐ Radiohalsband - ange nr ☐ Implantatsändare i bukhålan

BESIKTNING OCH PROVTAG-NING

Besiktning av ☐ Skottplats ☐ Fälla ☐ Hela lodjuret ☐ Flått skinn & skrott

Fotodokumentation ☐ Skottplats ☐ Fälla ☐ Hela lodjuret ☐ Tassar

Beskriv skottskador och andra skador

☐ Flådd kropp inklusive kraniet tillvarataget av besiktningsman

☐ ”Referensprov” (hudprov med hår 1x3 cm) taget

☐ Skytten önskar få tillbaka kraniet från SVA mot en kostnad av 600 kr + frakt

Skyttens underskrift

PROVER TILL SVA

Referensprov sändas till SVA, Viltavdelningen Obduktionssalen, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala, telefon 018-67 40 00, fax 018- 30 91 62	Datum då referensprov sändes till SVA År Månad Dag
Flådd kropp inklusive kraniet skall sändas till SVA, Viltavdelningen Obduktionssalen, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala, telefon 018-67 40 00, fax 018- 30 91 62	Datum då kropp och kraniet sändes till SVA som ”FÖRETAGSPAKET 16.00” År Månad Dag

RESA OCH EV. UTLÄGG OCH UNDER-SKRIFT

Resa med egen bil (ange orter)	totalt antal km	à kronor	Antal tim. exkl. restid	Restid	Utlägg (kvitton bifogas)
Personnummer	Postgiro-, bankgironummer eller bankkonto inkl. clearingsnummer				
Besiktningsdatum	Klockslag	Besiktningsmannens namnunderskrift		Namnförtydligande	

LST:s NOTERINGAR

Reseersättning	Förlorad arbetsförtjänst	Utlägg	Totalt till besiktningsmannen

Version 1.1; 2003-12-17/rfn

MÄRKNING AV FÄLLT LODJUR

I fylld originalblankett bör behållas av skytten och en kopia bör följa skinnet i varje försäljningsled eller motsvarande.
Kopia av ifylld blankett skall i varje försäljningsled genom polisens försorg sändas till Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm.

DATUM	Datum då djuret fälldes År Månad Dag	Klockslag Tim Min	Länsstyrelsens nr (ex 2003S07)
LODJURET FÄLLT AV	Namn	Telefon	Mobiltelefon
	Adress	e-postadress	
	Postnr / Postadress		Faxnr
PLATS	Skottplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)	Koordinater Rikets nät ↑ →	
	Län	Kommun	
MÄRKNING AV SKINN ELLER DEL AV LODJUR **Ifylles av polisen**	Mikrochipsnummer	Ange var på skinnet mikrochipset monterats	
	Ägarens namn	Personnummer	e-postadress
	Adress		Telefon
	Postnr / Postadress		Faxnr
	Polisstation	Datum då djuret märktes År Månad Dag	
	Underskrift av polisman	Namnförtydligande	
NY ÄGARE **Ifylles av polisen**	Nya ägarens namn	Personnummer	e-postadress
	Adress		Telefon
	Postnr / Postadress		Faxnr
	Polisstation	Datum då djuret märktes År Månad Dag	
	Underskrift av polisman	Namnförtydligande	

2002-12-19/rfn

HUR MAN ÖVERKLAGAR

I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) och 58 § jaktförordningen (1987:905) finns bestämmelser om överklagande.

Den som vill överklaga beslutet skall göra det skriftligt.

Skrivelsen med överklagandet skall ges in till Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm men ställas till länsrätten.

Skrivelsen skall ha kommit in till Naturvårdsverket inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet.

I skrivelsen skall klaganden ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet han begär.

REKOMMENDATIONER FÖR STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALTS AV INSÄNT MATERIAL

Obduktionen av lodjur som fångats i fälla skall ske i enlighet med det protokoll som ingår i internationell standard ISO 10990-5 Annex B.

Efter obduktion och egen provtagning förmedlar SVA följande prover utöver tillgängliga falldata för analys vid andra institutioner (SVA:s V-nr används som djurens identifikationsnummer):

- reproduktionsorgan (testiklar/livmoder och äggstockar) för bestämning av könsmognad m.m,
- kraniet inklusive hörntänder för åldersbestämning,
- köttprov (ca 1 g från bog) för DNA-analys av genetisk variation och eventuellt släktskap,

SVA sänder köttprov (ca 200 g från bog) efter överenskommelse till *Birgitta Åhman*, Sveriges lantbruksuniversitet, vet.med. näringslära, Box 7036, 750 07 Uppsala, telefon 018-67 23 08.

SVA lagrar övriga reproduktionsorgan och kranier.

SVA sänder köttprov (ca 1 g från bog) efter överenskommelse till *Hans Ellegren*, Uppsala universitet, avd för evolutionsbiologi, EBC, Norbyvägen 18D, 752 36 Uppsala, telefon 018-471 64 60.

Lathund för lodjursjägare 2003/2004

Kontrollera före jakten

Jaktledare	vem är ansvarig jaktledare?
Jaktmedel	fällor skall vara släta invändigt, kulgevär lägst klass 2 och hagel kaliber 12, 16 el. 20
Jakttid	
inom renskötselområdet:	W, Y, Z, AC, BD län; 17/2-31/3 fällfångst 10/1-30/4
Tilldelning	kolla hur många lodjur som återstår
Ev. fällavgift	fastställs av jakträttsupplåtaren
Efter skott:	markera skottplatsen i terrängen
Anmälan:	till polisen (senast kl. 21) – jaktledare, datum, klockslag, skytt, plats, jaktmetod
Besiktning	inom 24 timmar av länsstyrelsen (lst)
Försäljning:	intyg från Jordbruksverket krävs
Märkning:	inom 6 månader

I beslutet finns mer fullständig information! www.naturvardsverket.se